Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Maana

Na mtaje Musa katika Kitabu, hakika yeye alikuwa ni Mwenye kutakaswa na alikuwa Mtume Nabii.

Neno kutakaswa limefasiriwa kutokana na neno *mukhlaswa* kwa maana ya kuwa Mwenyezi Mungu amemtakasa na kila lisilopendeza na akamteua Yeye Mwenyewe. Ikiwa litasomwa, Mukhliswa, litakuwa na maana yakuwa kauli za Musa na vitendo vyake vyote ni vya ikhlasi.

Maana ya Mtume na Nabii ni moja, tofauti iko katika matamshi. Mtume au Mjumbe kwa kuwa anachukua ujumbe wa Mungu na Nabii (lenye maana ya kuzindua na kutoa habari), kwa maana ya kuwa anawazindua na kuwapa habari wale anaowapelekea ujumbe.

Wengine wamesema kuwa Mtume ni yule anayepokea wahyi na kuufikisha na Nabii ni yule anayepokea wahyi tu, lakini haufikishi. Utafiti huu hauna faida yoyote.

Na tulimwita upande wa kuume wa Tur na tukamkurubisha kunong'ona naye.

Tur ni mlima ambao Mwenyezi Mungu alizungumza na Musa. Makusudio ya kuumeni ni kuumeni kwa Musa. Kwa sababu mlima hauna kuume wala kushoto.

Makusudio ya kuumkurubisha kunong'na naye, ni kumkurubisha kihadhi sio ukaribu wa mahali. Maana ni kuwa Mwenyezi Mungu alimtukuza Musa kwa unabii na utume na kuzungumza naye moja kwa moja bila ya kuweko mjumbe mwengine.

Maneno yalikuwa yakimjia Musa kuumeni kwake; kama vile watu walivyo na mazoweya ya kusema: Nimesikia sauti kuumeni kwangu au kushotoni mwangu.

Na tukampa kutokana na rehema zetu nduguye, Haruna, awe Nabii

Mwenyezi Mungu (s.w.t.) anaashiria, kwa Aya hii, jambo lilokwishapita, nalo ni kuwa Mwenyezi Mungu alipomwamrisha Musa kwenda kwa Firauni, Musa alimuomba Mwenyezi Mungu kwa kusema: Na nipe waziri katika watu wangu, Harun ndugu yangu, niongeze nguvu zangu kwaye (20: 30)

Kutekeleza Ahadi

Na mtaje katika Kitabu, Ismail. Hakika yeye alikuwa mkweli wa ahadi na alikuwa Mtume, Nabii. Na alikuwa akiwaamrisha watu wake swala na zaka na alikuwa mbele ya Mola wake mwenye kuridhiwa.

Maana yako wazi haihitajiki tafsiri. Ni jambo zuri tukizungumzia ahadi kutokana na kauli yake Mwenyezi Mungu: “Alikuwa ni mkweli wa ahadi” Mwenyezi Mungu (s.w.t.) amemsifu Ismail kwamba yeye anapoahidi kitu hutekeleza.

Wafasiri wamesema kuwa Ismail siku moja aliahidiana na sahibu yake amngojee mahali. Yule mtu akachelewa, akamngoja siku tatu au zaidi.

Ni sawa riwaya hii iwe sahihi au la, lakini inaonyesha kwamba ni juu ya mtu kufanya bidii, kadiri atakavyoweza kutekeleza ahadi yake.
Na kwamba atakayeacha ahadi, haifai kumwamini na kitu chochote; bali inafaa tumpe sifa ya urongo na udanganyifu; hata kama kutekeleza ahadi kuna hasara ya kimaada, kwa sababu hasara ya kidini ni kubwa zaidi.

Kuna riwaya inayosema kuwa kutekeleza ahadi ni katika alama ya dini na kwamba dini ni maingiliano. Kuna kauli mashuhuri inayosema: ‘Asiyekuwa na ahadi hana dini’

Nimesoma maneno kuhusu ahadi nikaokota baadhi yake kama ifuatavyo:-

● “Mwenye kuacha ahadi kwa sababu ya matatizo atakuwa anajaribu kukikmbia kujituhumu, lakini hali halisi itamtuhumu.

● Kutekeleza ahadi ni tamko zuri katika masikio na ni zuri katika maisha.

● Makusudio ya kutekeleza ahadi nikuwatekelezea ahadi watu wa nyum- bani na marafiki na kuitumikia nchi na mwisho kwa watu wote.

● Utekelezaji ahadi unakufanya upende maisha na kuhalifu kunakufanya uchukie maisha.

● Maana ya kutekeleza ahadi kwa ajili ya watu wa nyumbani na marafiki ni kufanya kazi kwa ajili yao bila ya malipo na kutekeleza ahadi kwa ajili ya nchi ni kujitolea muhanga”

Na mtaje katika Kitabu, Idris. Hakika yeye alikuwa mkweli wa ahadi na alikuwa Mtume, Nabii Mwenyezi Mungu amemsifu kwa ukweli na utume na akamwinua mahali pa juu.

Makusudio ya mahali hapa ni cheo. Imesekana kuwa Mwenyezi Mungu alimwinua mpaka mbingu ya nne, wengine wakasema ni ya saba, kwa kudhania tu. Katika tafsiri imeelezwa kuwa Idris ni babu wa baba yake Nuh, na kwam- ba yeye ndiye wa kwanza kushona nguo, kuandika kwa kalamu, kuangalia

nyota na taaluma ya hisabu. Hatujui wafasiri wameyatoa wapi haya.

Mwanafasihi mashuhuri aitwayeTawfiki amandika tamthilia aliyoiita Izyis. Akasema kuwa Izyis huyu ndiye mke wa Ozyrys ambaye aliteswa na mfalme Typhoon. Ikasemekana kuwa Ozyrys huyu ndiye Idris aliyeashiri– wa na Qur'an. Lakini kauli zote hizi ni mawazo na hisia tu.

Hao ndio ambao Mwenyezi Mungu amewaneemesha miongoni mwa manabii katika uzao wa Adam na katika wale tuliowapandisha pamoja na Nuh na katika uzao wa Ibrahim na Israil na katika wale tuliowaongoa na tukawateua. Wanaposomewa Aya za Mwingi wa rehema huanguka kusujudu na kulia.

Amesema Razi na Tabrasiy: makusudio ya kizazi cha Adam ni Idris, kwa sababu yeye ndiye aliyewatangulia wote na yuko karibu zaidi na Adam kuliko Nuh.

Makusudio ya kizazi cha waliopandishwa pamoja na Nuh ni Ibrahim, kwa sababu yeye ni katika kizazi cha Sam. Makusudio ya kizazi cha Ibrahim ni Is–haq, Ismail, na Ya'qub. Israil ndiye Ya'qub. Miongoni mwa kizazi chake ni Musa, Harun, Zakariya, Yahya na Isa kwa upande wa mama.

Wote hao na wengineo ni wale aliwaongoza Mwenyezi Mungu na kuwateua kwa utume, wanamnyenyekea Mwenyezi Mungu na kuhofia ghadhabu yake na adhabu yake pamoja na kuwa wao wanamfanyia ikhlasi Mwenyezi Mungu na kutenda kwa amri yake. Basi inatakikana yule mwenye kujasiri kumuasi Mungu atubie na ahisi hofu kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu.

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ ۖ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا {59}

W

akafuata baadae wazawa wabaya walioiacha swala na

wakafuat

a

matamanio

.

Basi

watakujakut

a

malip

o

ya

ubaya

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا {60}

Ispokuw

a

waliotubu, wakaamin

i

n

a

wakatenda

mema. Hapo basi wataingia

(Bustani

)

Pepon

i

wala

hawatadhulumiwa

chochote.

جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا {61}

Bustan

i

z

a

milel

e

ambazo

Mwingi wa

r

ehema aliwaahi

d

i

waj

a

wak

e

kw

a

ghaibu

. Hakika

Y

eye

ahadi

yake

itafika.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا ۖ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا {62}

Hawatasiki

a

hum

o

upuuzi

isipokuwa salama tu na watapata humo riziki zao asubuhi na

jioni

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا {63}

Hiyo ndiyo Bustani

(Pepo) tutakayowarithisha katika waja wetu waliokuwa na takua

وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۖ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا {64}

W

ala hatuteremki ila kwa amri ya Mola wako. Ni yake

Y

eye yaliyoko mbele yetu na yaliyoko nyuma yetu na yaliyoko baina ya hayo. Na Mola wako si mwenye kusahau.

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا {65}

Mola wa mbingu

na ardhi na

vilivy

o

bain

a

yake

.

Basi muabud

u

Y

ey

e

n

a

uw

e

na

subira kwa ibada yake. Je, unamjua

somo

yake?

Source URL:
https://www.al-islam.org/sw/al-kashif-juzuu-ya-kumi-na-sita-sheikh-muhammad-jawad-mughniyya/aya-51-58-musa-ismail-na-idris